

แนวทางการปฏิบัติในการจับ และแนวทางการปฏิบัติในการค้น

สถานีตำรวจนครบาลโคกคราม

<https://www.khokkram-policestation.com/>

**การจับต้องมีหมายจับ
แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบ
และอ่านให้ฟัง**
โดยมีข้อยกเว้น 4 ประการ
ดังนี้

1

กระทำความผิดซึ่งหน้า
พบการกระทำความผิดซึ่งหน้า เห็นผู้นั้น
กำลังกระทำความผิด

2

พบผู้ต้องสงสัยว่าจะกระทำความผิด
พบบุคคลควรสงสัยว่าจะก่อเหตุร้ายแก่บุคคล
หรือทรัพย์สินผู้อื่น ซึ่งมีอาวุธ/เครื่องมือ

3

**บุคคลจะหลบหนี ยุ่งเหยิง
พยานหลักฐาน มีความจำเป็น
เร่งด่วนออกหมายจับไม่ทัน**

4

**จับบุคคลที่จะหนีหรือหลบหนี
ระหว่างได้รับการประกันตัว**

ที่มา : กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
Criminal Affairs Division

แนวปฏิบัติในการค้น

การค้นต้องมีหมายศาลก่อนการค้นต้องอ่านและแสดงหมายค้น

โดยมีข้อยกเว้น 6 ประการดังนี้

- 1** เมื่อมีเหตุร้าย หรือเสียงร้องให้ช่วย
- 2** เมื่อพบการกระทำ ความผิดซึ่งหน้า
- 3** เมื่อมีผู้กระทำความผิดซึ่งหน้า หลบหนีหรือซ่อนตัว
- 4** เมื่อมีพยานหลักฐานว่ามีสิ่งของ ผิดกฎหมายหรือได้มา ด้วยวิธีการที่ผิดกฎหมาย
- 5** เมื่อผู้ที่จะต้องถูกจับ เป็นเจ้าบ้าน
- 6** ห้ามมิให้ค้นในที่สาธารณะ เว้นแต่มีเหตุสงสัยว่ามีสิ่งของ เพื่อใช้กระทำความผิด หรือได้มาโดยผิดกฎหมาย

ที่มา : กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
Criminal Affairs Division

แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบันทึกภาพและเสียง ในขณะที่จับและควบคุมตัว

ตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ.2565

1 บริหารจัดการอุปกรณ์กล้องบันทึกภาพและเสียง

ให้กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวน ป้องกันปราบปราม จราจร
หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่จับ และควบคุมตัวเป็นหลักก่อน หากมีจำนวน
ไม่เพียงพอ ให้จัดให้แก่เจ้าหน้าที่ที่เข้าเวรปฏิบัติหน้าที่เป็นลำดับ
แรก

2 บันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่อง

โดยใช้เครื่องบันทึกภาพ และเสียงที่เป็นอุปกรณ์ของหน่วย
หรือในกรณีจำเป็นอาจใช้อุปกรณ์อื่นบันทึกได้ เว้นแต่
มีเหตุสุดวิสัย* ให้บันทึกเหตุนั้นไว้ในบันทึกการควบคุมตัวฯ

3 การแจ้งการควบคุมตัว

ไปยังพนักงานอัยการ และนายอำเภอท้องที่ที่มีการจับกุม
หรือ ผอ.สำนักงานสอบสวนและนิติการฯ โดยให้ประสาน
ไปยังศูนย์รับแจ้งของสำนักงานอัยการสูงสุด อัยการจังหวัด
และกรมการปกครอง พร้อมจัดทำสารบบคุมการแจ้ง

4 การจัดเก็บบันทึกข้อมูลภาพและเสียง

จัดเก็บลงในเครื่องบันทึกของหน่วย โดยให้ปรากฏรายละเอียด
ชื่อ - สกุล ของผู้ถูกจับ พร้อมรายละเอียดในบันทึกประจำวัน

5 ระยะเวลาในการจัดเก็บข้อมูลภาพและเสียง

จัดเก็บรักษาข้อมูลจนกว่าคดีถึงที่สุด หรือขาดอายุความ แต่หากกระเปียบ
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคล
สูญหาย ที่จะกำหนดต่อไปกำหนดไว้อย่างใด ให้ดำเนินการตามนั้น

พล.ต.อ.ดำรงศักดิ์ กิตติประภัสร์
ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

สแกน QR CODE
ดาวโหลด
เอกสารแจ้งแบบหนังสือทำจับ

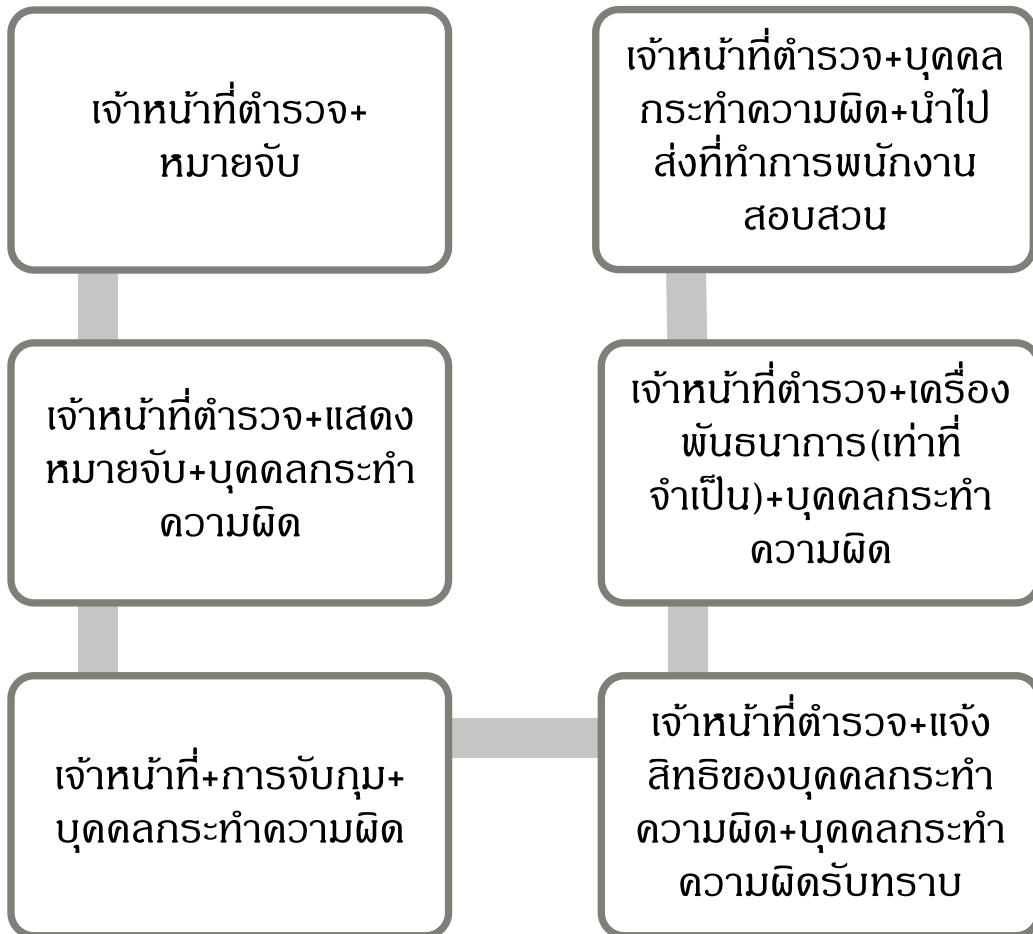

f สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การออกหมายจับผู้กระทำความผิด

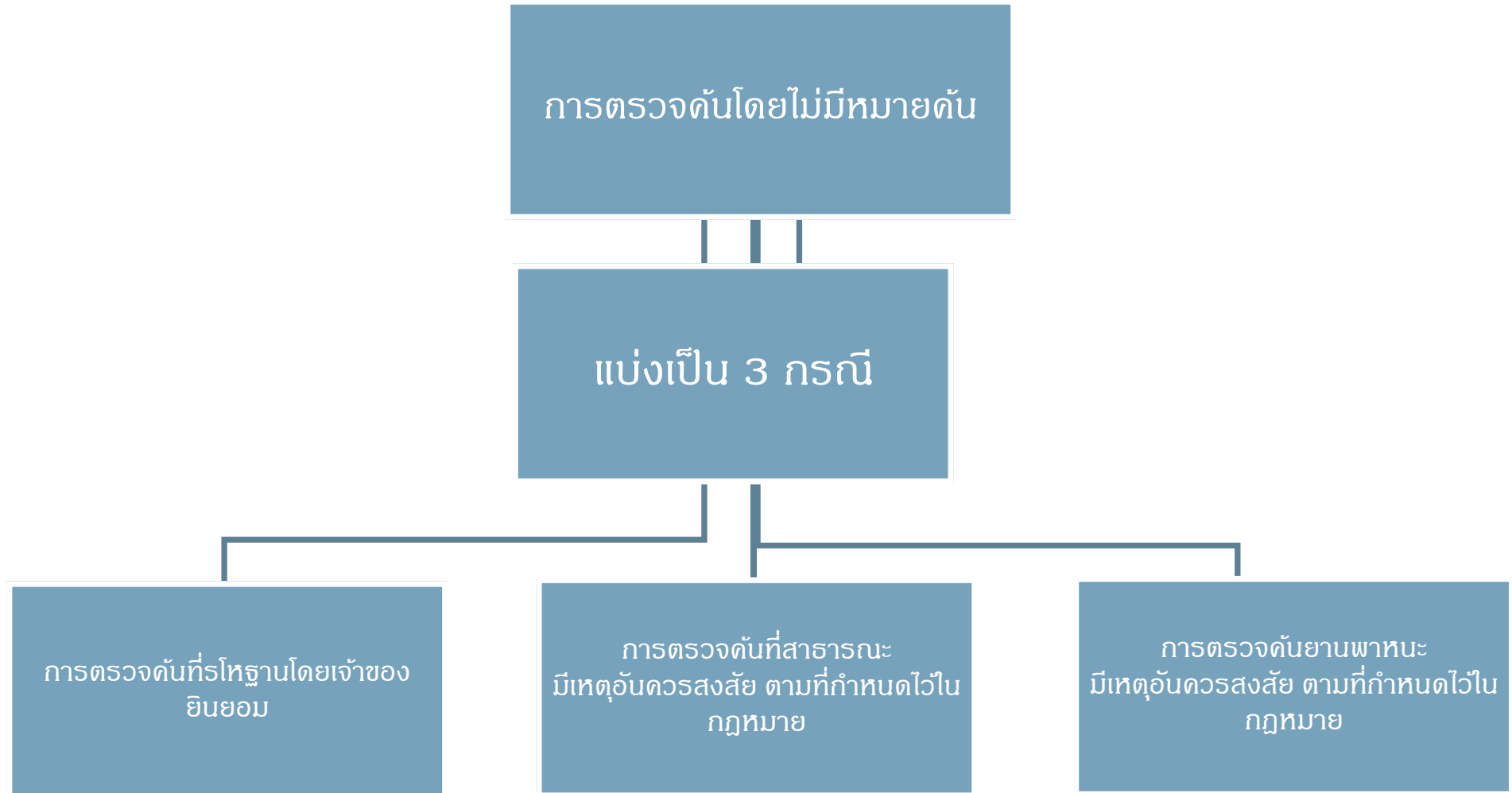
กระบวนการจับโดยมีหมายจับ

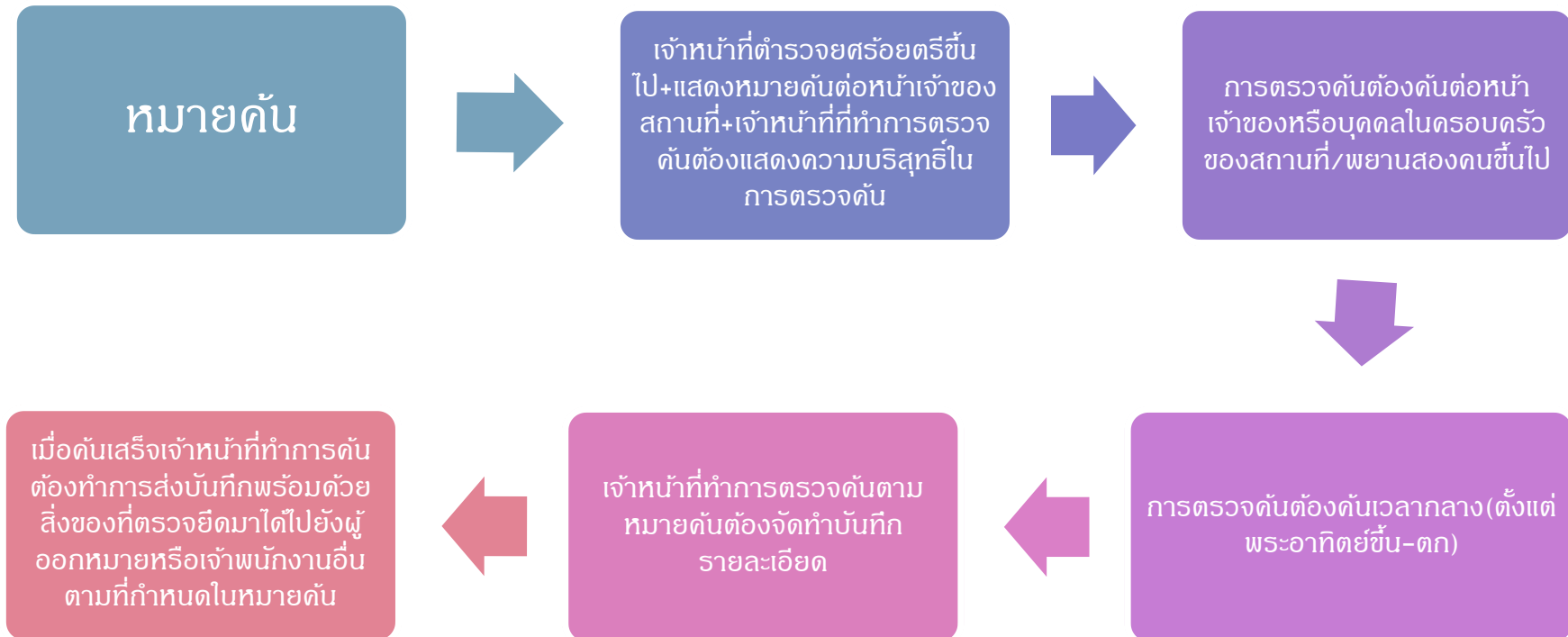
กระบวนการจับโดยไม่มีหมายจับ

การตรวจค้นโดยไม่มีหมายค้น

การตรวจค้นโดยมีหมายค้น

การตรวจค้นที่รโหฐานโดยเจ้าของสถานที่ ให้ความยินยอม

แนวปฏิบัติในการจับหรือค้น

การจับ

เนื่องจากบุคคลย่อมมีความเสมอภาคกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายเท่าเทียมกัน การใช้มาตรการบังคับในทางอาญาของเจ้าพนักงานรัฐ ย่อมส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะการจับกุม ซึ่งส่งผลกระทบต่อเนื้อตัวร่างกายและสิทธิเสรีภาพ ของผู้ถูกจับโดยตรง

มาตรา 28 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 บัญญัติไว้ให้บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายการจับและการคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 78 พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลนั้นไม่ได้เว้นแต่

- (1) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าดังได้บัญญัติไว้ในมาตรา 80
- (2) เมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด
- (3) เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้นตามมาตรา 66 (2) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้
- (4) เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือจะหลบหนีในระหว่างถูกปล่อยชั่วคราวตาม มาตรา 117 มาตรา 79 ราษฎรจะจับผู้อื่นไม่ได้เว้นแต่จะเข้าอยู่ในเกณฑ์แห่ง มาตรา 82 หรือเมื่อผู้นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้า และความผิดนั้นได้ระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายนี้ด้วย

สำหรับการจับนั้นเป็นมาตรการที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ และเป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนมากที่สุดอย่างหนึ่ง การจับนั้น ก่อให้เกิดอำนาจในการควบคุมผู้ถูกจับ และผู้จับมีอำนาจค้นตัวผู้ถูกจับและยึดสิ่งของต่าง ๆ ที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้อีกประการหนึ่งนั้น เมื่อมีการจับเกิดขึ้นกฎหมายยังห้ามมิให้ใช้วิธีควบคุมผู้ถูกจับเกินกว่าที่จำเป็น เพื่อป้องกันมิให้ผู้ถูกจับหนีเท่านั้น

การจับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. การจับโดยมีหมายจับของศาล
2. การจับโดยไม่มีหมายจับของศาล

วิธีการจับโดยมีหมายจับของศาล

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 83 นั้น วางหลักไว้ว่า ในการจับนั้น เจ้าพนักงานหรือราษฎรซึ่งทำการจับ ต้องแจ้งแก่ผู้ที่จะถูกจับนั้นว่าเขาต้องถูกจับ แล้วส่งให้ผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับพร้อมด้วยผู้จับ เว้นแต่สามารถนำไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้ในขณะนั้น ให้นำไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบดังกล่าว แต่ถ้าจำเป็นก็ให้จับตัวไป

มาตรา 77 หมายจับให้ใช้ได้ทั่วราชอาณาจักร

การจัดการตามหมายจับนั้นจะจัดการตามเอกสารหรือหลักฐานอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ก็ได้

- (1) สำเนาหมายอันรับรองว่าถูกต้องแล้ว
- (2) โทรเลขแจ้งว่าได้ออกหมายแล้ว
- (3) สำเนาหมายที่ส่งทางโทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น

ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

การจัดการตาม (2) และ (3) ให้ส่งหมายหรือสำเนาอันรับรองแล้วไปยังเจ้าพนักงานผู้จัดการตามหมายโดยพลัน

ในกรณีที่เจ้าพนักงานตำรวจหรือราษฎรเป็นผู้จับตามหมายจับของศาล เจ้าพนักงานตำรวจผู้จับต้องแสดงหมายจับต่อผู้ถูกจับ และแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกจับทราบ พร้อมทั้งแจ้งด้วยว่า ผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ถูกจับนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้และผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ ถ้าผู้ถูกจับประสงค์จะแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจทราบถึงการจับกุมที่สามารถดำเนินการได้โดยสะดวกและไม่เป็นการขัดขวางการจับหรือการควบคุมผู้ถูกจับหรือทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด ก็ให้เจ้าพนักงานอนุญาตให้ผู้ถูกจับดำเนินการได้ตามสมควรแก่กรณี ในการนี้ให้เจ้าพนักงานผู้จับนั้นบันทึกการจับดังกล่าวไว้ด้วยถ้าบุคคลซึ่งจะถูกจับขัดขวางหรือจะขัดขวางการจับ หรือหลบหนีหรือพยายามจะหลบหนี ผู้ทำการจับมีอำนาจใช้วิธีหรือการป้องกันทั้งหลายเท่าที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งเรื่องในการจับนั้น

วิธีการจับโดยไม่มีหมายจับของศาล

พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจสามารถจับบุคคลได้โดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาล

(1) ถ้าบุคคลนั้น ได้กระทำความผิดซึ่งหน้า ได้แก่ความผิดซึ่งเห็นกำลังกระทำ หรือพบในอาการใดซึ่งแทบจะไม่มีโอกาสเลยว่าเขาได้กระทำความผิดมาแล้วสด ๆ ดั่งได้บัญญัติไว้ในมาตรา 80 อย่างไม่รู้ถึงความผิดอาญาดังระบุไว้ในบัญญัติท้ายประมวลกฎหมายที่ให้ถือว่าความผิดนั้นเป็นความผิดซึ่งหน้าในกรณีดังนี้

- เมื่อบุคคลหนึ่งถูกไล่จับตั้งผู้กระทำโดยมีเสียงร้องเอะอะ
- เมื่อพบบุคคลหนึ่งแทนจะทันที่ทันใด หลังจากการกระทำผิดในถิ่นแถวใกล้เคียงกับที่เกิดเหตุขึ้น และมีสิ่งของที่ได้มาจากการกระทำผิด หรือมีเครื่องมือ อาวุธหรือวัตถุอย่างอื่นอันสันนิษฐานได้ว่าได้ใช้ในการกระทำผิดหรือมีร่องรอยพิรุณเห็นประจักษ์ที่เสื้อผ้าหรือเนื้อตัวของผู้นั้น

(2) เมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด

(3) เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้นตามมาตรา 66 (2) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้

(4) เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือจะหลบหนีในระหว่างถูกปล่อยชั่วคราวตามมาตรา 117 หรือถ้าบุคคลนั้น เข้าหลักเกณฑ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 66 (2) ประกอบมาตรา 78 (3) กล่าวคือ เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้นตาม มาตรา 66 (2) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้ เมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าบุคคลใดน่าจะได้กระทำความผิดอาญา และมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะหลบหนี หรือไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือก่อเหตุอันตรายประการอื่นถ้าบุคคลนั้นไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง หรือไม่มาตามหมายเรียกหรือตามนัดโดยไม่มีข้อแก้ตัวอันควร ให้สันนิษฐานว่าบุคคลนั้น จะหลบหนีกรณีดังกล่าวเป็นข้อยกเว้น ตามมาตรา 78 (3) ซึ่งเป็นกรณีที่สามารถจับโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลได้

การปฏิบัติต่อผู้ถูกจับ

เมื่อพนักงานตำรวจหรือราษฎร ได้ทำการจับบุคคลใดแล้ว ให้รีบนำผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนโดยทันที มาตรา 84 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา วางหลักเอาไว้ว่าเจ้าพนักงานหรือราษฎรผู้ทำการจับต้องเอาตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนตาม มาตรา 83 โดยทันทีและเมื่อถึงที่นั้นแล้ว ให้ส่งตัวผู้ถูกจับแก่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจของที่ทำการของพนักงานสอบสวนดังกล่าว เพื่อดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่เจ้าพนักงานเป็นผู้จับให้เจ้าพนักงานผู้จับนั้นแจ้งข้อกล่าวหา และรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบ ถ้ามีหมายจับให้แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบและอ่านให้ฟังและมอบสำเนาบันทึกการจับแก่ผู้ถูกจับนั้น

(2) ในกรณีที่ราษฎรเป็นผู้จับ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งรับมอบตัวบันทึกชื่อ อาชีพที่อยู่ของผู้จับ อีกทั้งข้อความและพฤติการณ์แห่งการจับนั้นไว้ และให้ผู้จับลงลายมือชื่อกำกับไว้เป็นสำคัญเพื่อดำเนินการแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบและแจ้งให้ผู้ถูกจับทราบว่าผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ถูกจับอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้วให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ซึ่งมีผู้นำผู้ถูกจับมาส่งแจ้งให้ผู้ถูกจับทราบถึงสิทธิตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 7/1 รวมทั้งจัดให้ผู้ถูกจับสามารถติดต่อกับญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจเพื่อแจ้งให้ทราบถึงการจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุมได้ในโอกาสแรกเมื่อผู้ถูกจับมาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวนตามวรรคหนึ่ง หรือถ้ากรณีผู้ถูกจับร้องขอให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้แจ้ง ก็ให้จัดการตามคำร้องขอนั้นโดยเร็ว และให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจบันทึกไว้ ในกรณีนี้มิให้เรียกค่าใช้จ่ายใด ๆ จากผู้ถูกจับ

กรณีผู้ถูกจับได้รับบาดเจ็บ ในกรณีที่จำเป็น เจ้าพนักงานหรือราษฎรซึ่งทำการจับจะจัดการพยาบาลผู้ถูกจับเสียก่อนนำตัวไปส่งตามมาตรานี้ก็ได้

ถ้อยคำใด ๆ ที่ผู้ถูกจับให้ไว้ต่อเจ้าพนักงานผู้จับ หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในชั้นจับกุมหรือรับมอบตัวผู้ถูกจับ ถ้าถ้อยคำนั้นเป็นคำรับสารภาพของผู้ถูกจับว่าตนได้กระทำความผิดห้ามมิให้รับฟังเป็นพยานหลักฐาน แต่ถ้าเป็นถ้อยคำอื่น จะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกจับได้ต่อเมื่อได้มีการแจ้งสิทธิตามวรรคหนึ่ง หรือตามมาตรา 83 วรรคสอง แก่ผู้ถูกจับแล้วแต่กรณี

สิทธิของผู้ถูกจับ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 7/1 วางหลักไว้ว่า ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุมหรือขังมีสิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไว้วางใจทราบถึงการถูกจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุมในโอกาสแรกและให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหามีสิทธิดังต่อไปนี้ด้วย

- (1) พบและปรึกษาผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
- (2) ให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน
- (3) ได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร
- (4) ได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหามีหน้าที่แจ้งให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหานั้นทราบในโอกาสแรกถึงสิทธิตามวรรคหนึ่ง

เจ้าพนักงานผู้จับมีสิทธิค้นตัวผู้ถูกจับ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 85 วางหลักไว้ว่า เจ้าพนักงานผู้จับหรือรับตัวผู้ถูกจับไว้ มีอำนาจค้นตัวผู้ต้องหา และยึดสิ่งของต่าง ๆ ที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ การค้นนั้นจักต้องทำโดยสุภาพ ถ้าค้นผู้ต้องหาต้องให้ผู้ต้องหาเป็นผู้ค้นสิ่งของใดที่ยึดไว้เจ้าพนักงานมีอำนาจยึดไว้จนกว่าคดีถึงที่สุด เมื่อเสร็จคดีแล้วก็ให้คืนแก่ผู้ต้องหาหรือแก่ผู้อื่น ซึ่งมีสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของนั้น เว้นแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น

ราษฎรสามารถจับผู้อื่นได้

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 79 วางหลักไว้ว่า ราษฎรจะจับผู้อื่นไม่ได้ เว้นแต่จะเข้าอยู่ในเกณฑ์แห่งมาตรา 82 หรือเมื่อผู้นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้า และความผิดนั้นได้ระบุไว้ในบัญชีแนบท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 82 (เจ้าพนักงานขอให้บุคคลใกล้เคียงช่วยจับ)

เจ้าพนักงานผู้จัดการตามหมายจับ จะขอความช่วยเหลือจากบุคคลใกล้เคียงเพื่อจัดการตามหมายนั้นก็ได้ แต่จะบังคับให้ผู้ใดช่วยโดยอาจเกิดอันตรายแก่เขาไม่ได้บัญชีแนบท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ความผิดในกฎหมายลักษณะอาญา ซึ่งราษฎรมีอำนาจจับได้โดยไม่ต้องมีหมาย ดังนี้

1. ความผิดฐานประทุษร้ายต่อพระบรมราชตระกูล มาตรา 97 และ 99
2. ความผิดฐานขบถภายในพระราชอาณาจักร มาตรา 101 ถึง 104
3. ความผิดฐานขบถภายนอกพระราชอาณาจักร มาตรา 105 ถึง 111
4. ความผิดฐานความผิดต่อทางพระราชไมตรีกับต่างประเทศ มาตรา 112
5. ความผิดฐานทำอันตรายแก่ธง หรือเครื่องหมายของต่างประเทศ มาตรา 115
6. ความผิดฐานความผิดต่อเจ้าพนักงาน มาตรา 119 ถึง 122 และ 127
7. ความผิดฐานหลบหนีจากที่คุมขัง มาตรา 163 ถึง 166
8. ความผิดฐานความผิดต่อศาสนา มาตรา 172 และ 173
9. ความผิดฐานก่อการจลาจล มาตรา 183 และ 184
10. ความผิดฐานกระทำให้เกิดภัยอันตรายแก่สาธารณชน กระทำให้สาธารณชนปราศจากความสะดวกในการไปมาและการส่งข่าวและของถึงกัน และกระทำให้สาธารณชนปราศจากความสุขสบาย มาตรา 185 ถึง 194, 196, 197 และ 199
11. ความผิดฐานปลอมแปลงเงินตรา มาตรา 202 ถึง 205 และ 210
12. ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา มาตรา 243 ถึง 246
13. ความผิดฐานประทุษร้ายแก่ชีวิต มาตรา 249 ถึง 251
14. ความผิดฐานประทุษร้ายแก่ร่างกาย มาตรา 254 ถึง 257

- 15.ความผิดฐานความผิดฐานกระทำให้เสื่อมเสียอิสรภาพ มาตรา 268, 270 และ 276
- 16.ความผิดฐานลักทรัพย์ มาตรา 288 ถึง 296
- 17.ความผิดฐานวิ่งราว ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ และโจรสลัด มาตรา 297 ถึง 302
- 18.ความผิดฐานกรรโชก มาตรา 303

สถานที่ห้ามจับ

1.ที่รโหฐาน

ความหมายของที่รโหฐาน ที่รโหฐาน หมายความว่า สถานที่ต่าง ๆ ซึ่งมีใช้ที่สาธารณสถาน ดังบัญญัติไว้ในกฎหมายลักษณะอาญา ป.วิ.อาญา มาตรา 2 (13) และสาธารณสถาน หมายความว่าสถานที่ใด ๆ ซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้ ป.อาญา มาตรา 1 (3) การพิจารณาว่าสถานที่นั้นเป็นที่สาธารณสถานหรือไม่ ต้องพิจารณาว่าถ้าสถานที่นั้น ประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้ สถานที่นั้นก็เป็นที่สาธารณสถานไม่ใช่ที่รโหฐาน เพราะฉะนั้นที่รโหฐานจึงหมายถึงสถานที่ใด ๆ ซึ่งประชาชนทั่วไปไม่มีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้มาตรา 81 ไม่ว่าจะมีความหมายจับหรือไม่ก็ตาม ห้ามมิให้จับในที่รโหฐาน เว้นแต่จะทำได้ตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายนี้อันว่าด้วยการค้นในที่รโหฐาน

2.ในพระบรมมหาราชวัง พระราชวัง พระตำหนักฯ

มาตรา 81/1 ไม่ว่าจะมีความหมายจับหรือไม่ก็ตาม ห้ามมิให้จับในพระบรมมหาราชวัง พระราชวัง วังของ พระรัชทายาทหรือของพระบรมวงศ์ตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าขึ้นไป พระราชานิเวศน์ พระตำหนัก หรือในที่ซึ่งพระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท พระบรมวงศ์ตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าขึ้นไป หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ประทับหรือพำนัก เว้นแต่

- (1) นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย อนุญาตให้จับ และได้แจ้งเลขาธิการพระราชวัง หรือสมุหราชองครักษ์รับทราบแล้ว
- (2) เจ้าพนักงานผู้ถวายหรือให้ความปลอดภัยแก่พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท พระบรมวงศ์ตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าขึ้นไป หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เป็นผู้จับตามกฎหมายว่าด้วยราชองครักษ์ หรือตามกฎหมาย กฎ หรือระเบียบเกี่ยวกับการให้ความปลอดภัย

1. การค้น

ความหมายของการค้น

การค้นเป็นมาตรการที่สำคัญอย่างหนึ่งที่เจ้าพนักงานได้กระทำตามที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้ ในอันที่จะทำให้การสืบสวนสอบสวน ได้สวนมูลฟ้อง การพิจารณาและการบังคับให้เป็นไป ตามคำพิพากษาของศาลให้บังเกิดผลสมความมุ่งหมาย เพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน รวมถึงการรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือตามคำสั่งศาล เช่น เมื่อศาลมีคำ พิพากษาลงโทษจำเลยและให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์ให้แก่โจทก์ และต่อมาสืบทราบได้ว่า สิ่งของที่ศาลมีคำพิพากษาให้จำเลยคืนนั้นชุกซ่อนอยู่ที่บ้านหลังหนึ่ง ดังนี้ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือตามคำสั่งศาลก็สามารถใช้วิธีการค้นเพื่อเอาสิ่งของซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานมามอบให้ แต่ผู้นั้นปฏิเสธว่าสิ่งของนั้นไม่มีอยู่หรือไม่ปฏิบัติตามหมายนั้น โดยขัดขืนคำสั่งของศาลหรือขัดขืนคำบังคับตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่พนักงานเพื่อให้ส่งสิ่งของก็ตาม ก็สามารถใช้วิธีการค้นเพื่อเอาสิ่งของนั้นมาได้เช่นกัน และประการสำคัญก็คือทำการค้นเพื่อจับตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษตามกฎหมายต่อไป

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 (ที่ถุกยกเลิก โดย คสช.) มาตรา 33 บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถานบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองในการที่จะอยู่อาศัยและครอบครองเคหสถานโดยปกติสุขการเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครอง หรือการตรวจค้นเคหสถานหรือในที่รโหฐานจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ” อย่างไรก็ตาม การเข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่อันเป็นที่รโหฐานของผู้อื่นนั้นจะเข้าไปทำการใดโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครองสถานที่นั้นมิได้ เพราะถือว่าเป็นการลิดรอนสิทธิเสรีภาพของบุคคลตามกฎหมายรัฐธรรมนูญด้วย นอกจากนี้จะมีหมายค้นหรือมีเหตุให้ค้นได้ในกรณีเข้าข้อยกเว้นที่อาจจะกระทำได้ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้การค้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ไม่ได้บัญญัติให้ความหมายไว้ แต่ถ้าได้ศึกษาจากบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยละเอียดแล้ว ก็มีความหมายอยู่ในตัวเองในความหมายทั่วไปที่ปรากฏในพจนานุกรม “ค้น” หมายความว่า พยายามหาให้พบ โดย วิธีการสืบ, แสวง, แสวง เป็นต้น ในทางดำรากฎหมาย ได้ให้คำนิยามว่า “การค้น” เป็นมาตรการบังคับในการดำเนินคดีอาญาของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐเท่านั้น มีอำนาจดำเนินการ การค้นเป็นการกระทำเพื่อจับกุมผู้ต้องสงสัยหรือเพื่อพบสิ่งของที่สามารถ อาจใช้เป็นพยานเอกสารเป็นของกลาง หรือเป็นพยานวัตถุ หรือเป็นการกระทำเพื่อช่วยบุคคล”

ฉะนั้น อาจสรุปได้ว่า “การค้น” ที่ใช้ในกระบวนการยุติธรรมทั่วไปนั้น หมายถึง “การค้นหาบุคคลและสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการสืบสวน สอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานแห่งคดี

ความหมายของที่รโหฐาน

ที่รโหฐาน หมายความว่าถึง ที่ต่าง ๆ ซึ่งมีใช้ที่สาธารณสถาน ดังบัญญัติไว้ในกฎหมายลักษณะอาญา

ป.วิ.อาญา มาตรา 2 (13) และสาธารณสถาน หมายความว่าสถานที่ใด ๆ ซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้ ป.อาญา มาตรา 1 (3) การพิจารณาว่าสถานที่นั้นเป็นที่สาธารณสถานหรือไม่ ต้องพิจารณาว่าถ้าสถานที่นั้นประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้ สถานที่นั้นก็เป็นสาธารณสถานไม่ใช่ที่รโหฐาน เพราะฉะนั้นที่รโหฐานจึงหมายถึงสถานที่ใด ๆ ซึ่งประชาชนทั่วไปไม่มีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้

การค้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. การค้นโดยมีหมายค้นของศาล
2. การค้นโดยไม่มีหมายค้นของศาล

ความหมายของหมายค้น หมายค้น หมายถึง หนังสือที่ออกโดยศาล สั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ เข้าทำการตรวจค้นสิ่งผิดกฎหมายในที่รโหฐาน

การค้นในที่รโหฐานโดยมีหมายค้นของศาล

กรณีเจ้าพนักงานตำรวจ มีหมายค้นของศาลให้ทำการตรวจสถานที่แห่งใดแห่งหนึ่งตามทีระบุไว้ในหมายค้นนั้น เจ้าพนักงานตำรวจ จะต้องทำการตรวจค้นในช่วงเวลากลางวันเท่านั้น ระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและตก หากต้องการค้นในเวลากลางคืน จะต้องเข้าข้อยกเว้น ดังนี้

เมื่อเริ่มลงมือค้นตั้งแต่เวลากลางวัน แล้วยังไม่เสร็จ กฎหมายกำหนดให้จะต่อเนื่องกันไปในเวลากลางคืนก็ได้ หากหมายค้นระบุว่าต้องค้นให้เสร็จสิ้น ตำรวจจะค้นไปได้จนกว่าจะเสร็จสิ้น โดยเวลาพระอาทิตย์ตกนี้จะต้องอาศัยเวลาตามความเป็นจริงในแต่ละวันด้วย

ในกรณีฉุกเฉินอย่างยิ่ง หรือมีกฎหมายอื่นบัญญัติให้ค้นได้เป็นพิเศษ จะทำการค้นในเวลากลางคืนก็ได้ความฉุกเฉินอย่างยิ่งดังกล่าวจะหมายถึง หากไม่ตรวจค้นทันที บุคคลจะหลบหนีไปได้ พยานหลักฐานจะสูญหายหรือถูกทำลาย เป็นต้น

การค้นเพื่อจับผู้ร้ายหรือผู้ร้ายสำคัญ จะทำในเวลากลางคืนก็ได้ แต่ต้องได้รับอนุญาตพิเศษจากศาล ผู้ร้ายอาจไม่ใช่ผู้กระทำความผิดก็ได้ เช่น เป็นคนจิตไม่ปกติ จิตใจโหดเหี้ยมทารุณ เคยทำร้ายผู้อื่นมาก่อน ชอบเผาานเรือนคนอื่น เป็นต้น ส่วนผู้ร้ายสำคัญคือผู้กระทำความผิดอุกฉกรรจ์ เช่นฆ่าคนตาย ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ เป็นต้น

เหตุที่จะออกหมายค้น

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 69 เหตุที่จะออกหมายค้นได้มีดังต่อไปนี้

1. เพื่อพบและยึดสิ่งของซึ่งจะเป็นพยานหลักฐานประกอบการสอบสวนไต่สวนมูลฟ้องหรือพิจารณา

2. เพื่อพบและยึดสิ่งของซึ่งมีไว้เป็นความผิด หรือได้มาโดยผิดกฎหมาย หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้ใช้หรือตั้งใจจะใช้ในการกระทำความผิด
3. เพื่อพบและช่วยบุคคลซึ่งได้ถูกหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย
4. เพื่อพบบุคคลซึ่งมีหมายให้จับ
5. เพื่อพบและยึดสิ่งของตามคำพิพากษาหรือตามคำสั่งศาล ในกรณีที่พบหรือจะยึดโดยวิธีอื่นไม่ได้แล้ว

วิธีการค้น

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 94 ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ทำการค้นในที่สาธารณะ สิ่งเจ้าของหรือคนอยู่ในนั้นหรือผู้รักษาสถานที่ซึ่งจะค้น ให้ยอมให้เข้าไปโดยมิหวงห้าม อีกทั้งให้ความสะดวกตามสมควรทุกประการในอันที่จะจัดการตามหมาย ทั้งนี้ ให้พนักงานผู้นั้นแสดงหมายหรือถ้าค้นได้โดยไม่ต้องมีหมายก็ให้แสดงนามและตำแหน่ง

ถ้าบุคคลดังกล่าวในวรรคต้นยินยอมให้เข้าไป เจ้าพนักงานมีอำนาจใช้กำลังเพื่อเข้าไป ในกรณีจำเป็นจะเปิดหรือทำลายประตูบ้าน ประตูเรือน หน้าต่าง รั้วหรือสิ่งกีดขวางอย่างอื่นทำนองเดียวกันนั้นก็ได้

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 102 การค้นในที่สาธารณะนั้น ก่อนลงมือค้นให้เจ้าพนักงานผู้ค้นแสดงความบริสุทธิ์เสียก่อน และเท่าที่สามารถจะทำได้ให้ค้นต่อหน้าผู้ครอบครองสถานที่หรือบุคคลในครอบครัวของผู้นั้น หรือถ้าหาบุคคลเช่นกล่าวนั้นไม่ได้ ก็ให้ค้นต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนซึ่งเจ้าพนักงานได้ขอร้องมาเป็นพยาน

การค้นที่อยู่หรือสำนักงานของผู้ต้องหาหรือจำเลยซึ่งถูกควบคุมหรือขังอยู่ให้ทำต่อหน้าผู้นั้น ถ้าผู้นั้นไม่สามารถหรือไม่ตั้งใจมากำกับจะตั้งผู้แทน หรือให้พยานมากำกับก็ได้ ถ้าผู้แทนหรือพยานไม่มี ให้ค้นต่อหน้าบุคคลในครอบครัวหรือต่อหน้าพยานดังกล่าวในวรรคก่อน สิ่งของใดที่ยึดได้ต้องให้ผู้ครอบครองสถานที่บุคคลในครอบครัว ผู้ต้องหา จำเลย ผู้แทนหรือพยานดูเพื่อให้รับรองว่าถูกต้อง ถ้าบุคคลเช่นกล่าวนั้นรับรองหรือไม่ยอมรับรองก็ให้บันทึกไว้

เวลาการค้น

การค้นในที่สาธารณะต้องกระทำระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและตก มีข้อยกเว้นดังนี้

- (1) เมื่อลงมือค้นแต่ในเวลากลางวัน ถ้ายังไม่เสร็จจะค้นต่อไปในเวลากลางคืนก็ได้

(2) ในกรณีฉุกเฉินอย่างยิ่ง หรือซึ่งมีกฎหมายอื่นบัญญัติให้ค้นได้เป็นพิเศษ จะทำการค้นในเวลา กลางคืนก็ได้

(3) การค้นเพื่อจับผู้ร้ายหรือผู้ร้ายสำคัญจะทำในเวลากลางคืนก็ได้ แต่ต้องได้รับอนุญาตพิเศษ จากศาลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

การค้นตามหมายค้นพนักงานฝ่ายปกครอง ระดับ 3 ขึ้นไป หรือข้าราชการตำรวจยศร้อย ตำรวจตรี ขึ้นไปเป็นหัวหน้าการค้น ในกรณีที่ค้นโดยมีหมาย เจ้าพนักงานผู้มีชื่อในหมายค้นหรือผู้รักษาการแทนซึ่งต้องเป็นพนักงานฝ่ายปกครองตั้งแต่ระดับสามหรือตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นร้อยตำรวจตรีขึ้นไปเท่านั้นมีอำนาจเป็นหัวหน้าไปจัดการให้เป็นไปตามหมายนั้น ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 97

การค้นในที่รโหฐาน ค้นได้เฉพาะตัวคนหรือสิ่งของที่ต้องการค้น

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 98 การค้นในที่รโหฐานนั้นจะค้นได้แต่เฉพาะเพื่อหาตัวคนหรือสิ่งของที่ต้องการค้นเท่านั้น แต่มีข้อยกเว้นดังนี้

(1) ในกรณีที่ค้นหาสิ่งของโดยไม่จำกัดสิ่ง เจ้าพนักงานผู้ค้นมีอำนาจยึดสิ่งของใด ๆ ซึ่งน่าจะใช้เป็นพยานหลักฐานเพื่อเป็นประโยชน์หรือยืนยันผู้ต้องหาหรือจำเลย

(2) เจ้าพนักงานซึ่งทำการค้นมีอำนาจจับบุคคลหรือสิ่งของอื่นในที่ค้นนั้นได้ เมื่อมีหมายอีกต่างหาก หรือในกรณีความผิดซึ่งหน้า

ค้นโดยมิให้เสียหาย

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 99 ในการค้นนั้น เจ้าพนักงานต้องพยายามมิให้มีการเสียหายและกระจัดกระจายเท่าที่จะทำได้

บุคคลขัดขวางการค้น

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 100 ถ้ามีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลซึ่งอยู่ในที่ซึ่งค้นหรือจะถูกค้น จะขัดขวางถึงกับทำให้การค้นไร้ผล เจ้าพนักงานผู้ค้นมีอำนาจเอาตัวผู้นั้นควบคุมไว้หรือให้อยู่ในความดูแลของเจ้าพนักงานในขณะที่ทำการค้นเท่าที่จำเป็น เพื่อมิให้ขัดขวางถึงกับทำให้การค้นนั้นไร้ผล

ถ้ามีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลนั้นได้อาสิ่งของที่ต้องการพบซุกซ่อนในร่างกายเจ้าพนักงานผู้ค้นมีอำนาจค้นตัวผู้นั้นได้ตั้งบัญญัติไว้ตามมาตรา 85

บันทึกการค้น และบัญชีสิ่งของที่ยึด

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 103 ให้เจ้าพนักงานผู้ค้นบันทึกรายละเอียดแห่งการค้น และสิ่งของที่ค้นได้นั้นต้องมีบัญชีรายละเอียดไว้

บันทึกการค้นและบัญชีสิ่งของนั้นให้อ่านให้ผู้ครอบครองสถานที่ บุคคลในครอบครัว ผู้ต้องหา จำเลย ผู้แทนหรือพยานฟัง แล้วแต่กรณี แล้วให้ผู้นั้นลงลายมือชื่อรับรองไว้

เจ้าพนักงานที่ค้นโดยมีหมายส่งบันทึกการค้นและบัญชีของที่ยึดไปยังผู้ออกหมาย กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 104 เจ้าพนักงานที่ค้นโดยมีหมาย ต้องรีบส่งบันทึกและบัญชีดังกล่าวในमतตรา ก่อนพร้อมด้วยสิ่งของที่ยึดมา ถ้าพอจะส่งได้ ไปยังผู้ออกหมายหรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กำหนดไว้ในหมาย

ในกรณีที่ค้นโดยไม่มีหมายโดยเจ้าพนักงานอื่นซึ่งไม่ใช่พนักงานสอบสวน ให้ส่งบันทึก บัญชีและสิ่งของ ไปยังพนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ใดซึ่งต้องการสิ่งเหล่านั้น

การค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้น

ตามหลักแล้ว เจ้าพนักงานตำรวจ ไม่มารจะทำการตรวจค้นในที่รโหฐานได้ โดยไม่มีหมายค้น หรือคำสั่งศาล แต่ก็มีข้อยกเว้นให้สามารถทำการตรวจค้นได้

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 92 ห้ามมิให้ค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นหรือคำสั่งของศาล เว้นแต่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้น และในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) เมื่อมีเสียงร้องให้ช่วยมาจากข้างในที่รโหฐาน หรือมีเสียงหรือพฤติกรรมอื่นใดอันแสดงได้ว่ามีเหตุร้ายเกิดขึ้นในที่รโหฐานนั้น
- (2) เมื่อปรากฏความผิดซึ่งหน้ากำลังกระทำลงในที่รโหฐาน
- (3) เมื่อบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้า ขณะที่ถูกไล่จับหนีเข้าไปหรือมีเหตุอันแน่นแฟ้นควรสงสัยว่าได้เข้าไปซุกซ่อนตัวอยู่ในที่รโหฐานนั้น
- (4) เมื่อมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าสิ่งของที่มีไว้เป็นความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิดหรือได้ใช้หรือมีไว้เพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรืออาจเป็นพยานหลักฐานพิสูจน์การกระทำความผิดได้ซ่อนหรืออยู่ในนั้น ประกอบทั้งต้องมีเหตุอันควรเชื่อว่าเนื่องจากการเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้ายหรือทำลายเสียก่อน
- (5) เมื่อที่รโหฐานนั้นผู้จะต้องถูกจับเป็นเจ้าบ้าน และการจับนั้นมีหมายจับหรือจับตามมาตรา

78

การใช้อำนาจตาม (4) ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจผู้ค้นส่งมอบสำเนาบันทึกการตรวจค้นและบัญชีทรัพย์สินที่ได้จากการตรวจค้น รวมทั้งจัดทำบันทึกแสดงเหตุผลที่ทำให้สามารถเข้าค้นได้เป็นหนังสือให้ไว้แก่ผู้ครอบครองสถานที่ที่ถูกตรวจค้น แต่ถ้าไม่มีผู้ครอบครองอยู่ ณ ที่นั้น ให้ส่งมอบหนังสือดังกล่าวแก่บุคคลเช่นว่านั้นในทันทีที่กระทำได้ และรีบรายงานเหตุผลและผลการตรวจค้นเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป

การค้นบุคคล ยานพาหนะ

ห้ามค้นบุคคลในที่สาธารณะ

การค้นบุคคล ยานพาหนะ ในที่สาธารณะ ไม่สามารถจะกระทำได้ แต่ก็มีข้อยกเว้นให้เจ้าพนักงานตำรวจสามารถทำการตรวจค้นได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันการก่ออาชญากรรมขึ้น ถ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้นในเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลนั้นมีสิ่งของในความครอบครองเพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรือซึ่งได้มาโดยการกระทำความผิดหรือซึ่งมีไว้เป็นความผิด

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 93 ห้ามมิให้ทำการค้นบุคคลใดในที่สาธารณะ เว้นแต่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้นในเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลนั้นมีสิ่งของในความครอบครองเพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรือซึ่งได้มาโดยการกระทำความผิดหรือซึ่งมีไว้เป็นความผิด

ดังนั้น การตรวจค้นในที่สาธารณะ ค้นได้ทั้งตัวบุคคล ยานพาหนะ กระเป๋าหรือทรัพย์สินภายในรถ แต่การที่จะไปตรวจค้นบุคคลใดหรือรถยนต์คันใดจะต้องกระทำโดยพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้นเท่านั้นบุคคลอื่นไม่มีสิทธิตรวจค้น และจะค้นได้ก็ต่อเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลนั้นมีสิ่งของในความครอบครองเพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด เช่น มีอาวุธปืน มีด ขวาน อุปกรณ์งัดแงะ เป็นต้น หรือบุคคลนั้นมีสิ่งของที่ได้มาโดยการกระทำความผิด เช่น มีทรัพย์สินของบุคคลอื่นที่ลักมาหรืองัดบ้านบุคคลอื่นมา เป็นต้น หรืออีกกรณีหนึ่งบุคคลนั้น มีสิ่งของซึ่งมีไว้เป็นความผิด

